

חודש ניסן – חודש הגאולה

בניסן נברא העולם

במדרש (ב"ר א, טו) איתא פלוגתא, דבית שמאי

סוברים שמים נבראו תחילה ואח"כ ארץ, ובית הלל סוברים הארץ נבראת תחילה. באמת קשה גם סתירת הפסוקים "בראשית ברא וגו' השמים" ואח"כ "הארץ", ובפרשה שניה כתוב (ב, ד) "ביום עשות וגו' ארץ ושמים".

וביאור הענין, דבאמת במחשבה עלה לברוא שמים תחילה, ולמעשה נבראה הארץ תחילה. סוף מעשה במחשבה תחילה.

והנה איתא בכתבי האר"י ז"ל דב"ש היו מעולם המחשבה, ולכן הם סוברים בגמרא (ב"מ מת:) שאדם חייב על המחשבה כמעשה, וב"ה היו מעולם המעשה. ולכן פוטרין על המחשבה, ממילא תובן היטב המחלוקת, דב"ש כיון שהיו מעולם המחשבה, לכן סברו דשמים נבראו

תחילה, וב"ה שהיו מעולם המעשה לפיכך סברו דהארץ נבראה תחילה, ואלו ואלו דברי אלקים חיים.

בוזה תובן גם הפלוגתא במסכת ר"ה (יא.) שבין רבי אליעזר ורבי יהושע אי בתשרי נברא העולם אי בניסן, והוא ע"פ דברי התוס' (ר"ה כז.) בשם ר"ת ז"ל, דבתשרי היתה המחשבה לברוא את העולם ובניסן המעשה. כי ר"א היה מתלמידי ב"ש כבודע, והיה מעולם המחשבה, לכן סובר דבתשרי נברא העולם, ור"י היה מתלמידי ב"ה והיה מעולם המעשה, לכן סובר בניסן נברא העולם.

כתב רבינו זצ"ל בתשובה אל הגאון ר' יואל מסאליצא זצ"ל וז"ל:

קשיא לי בש"ס דר"ה (יא.) דתמן תנינן, ר"א אומר בתשרי נברא העולם ובפסח נולד יצחק, ר"י